

РУКОПИС, ПОВІЛЬНЕ ПИСЬМО І ЛЮДСЬКЕ МИСЛЕННЯ – СПОСОБИ ПРОТИДІЇ КРИЗИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОСТІ СТУДЕНТІВ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Карли Арнелл «Наш контроль над власними словами є основою нашого контролю над самими собою».

У ній автор розмірковує про те, як масове використання великих мовних моделей у навчанні може впливати на розвиток людського мислення, письма та інтелектуальної самостійності студентів. Карла зазначає, що робота з системами штучного інтелекту є надзвичайно легкою та інтуїтивною, тому більшість студентів швидко опановують базові навички використання таких інструментів без спеціального навчання. Тому університети не повинні надмірно зосереджуватися на формуванні окремої компетентності по роботі з ГШІ та його інтеграції у навчальний процес. Натомість головним завданням вищої освіти є формування та укріплення навичок критичного мислення, зосередженого осмисленого читання, роботи зі складними текстами, формулювання аргументів та вміння висловлювати власні думки. Небезпека полягає не лише у використанні

студентами готових текстів, згенерованих ШІ, а й у поступовій передачі машині окремих етапів мислення – від пошуку ідей до редагування та стилістичного оформлення. Письмо – це інтелектуальний процес, що охоплює етапи обдумування, сумнівів, пошуку формулювань і навіть помилок, – все це є важливою частиною розвитку мислення, а не «зайвою підготовкою» перед створенням тексту. Жоден елемент когнітивного процесу не є другорядним або механічним. Використання рукописних записників і особистих зошитів для фіксації думок, цитат і спостережень – те, чому слід навчити студентів. Робота без цифрових інструментів змушує молодих людей довше затримуватися на окремих ідеях, уважніше добирати слова та глибше взаємодіяти з текстом. Саме ця інтелектуальна «повільність» сьогодні стає дедалі більш цінною в умовах стрімкого поширення генеративного ШІ. У статті також порушується питання освітніх технологій: попередні хвилі цифровізації освіти далеко не завжди призводили до покращення читацьких навичок, підвищення математичної грамотності чи якості комунікації. Поява ГШІ – не привід відмовлятися від традиційної інтелектуальної праці, а можливість переосмислити роль університету як простору розвитку людського мислення. Матеріал покликаний підтримати дискусію про те, чи повинна вища освіта адаптуватися до технологічних змін, і як вона має зберігати практики, що підтримують автономність мислення, мовну індивідуальність і здатність людини самотійно формувати власні судження.

Детальніше:

<https://www.timeshighereducation.com/campus/our-agency-over-our-words-central-our-agency-over-ourselves>

Фото: pixabay.com

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_ШтучнийІнтелект #НРАТ_Науковцям_новини
#НРАТ_Освітникам_новини #НРАТ_TimesHigherEducation

2026-05-26

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів